

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

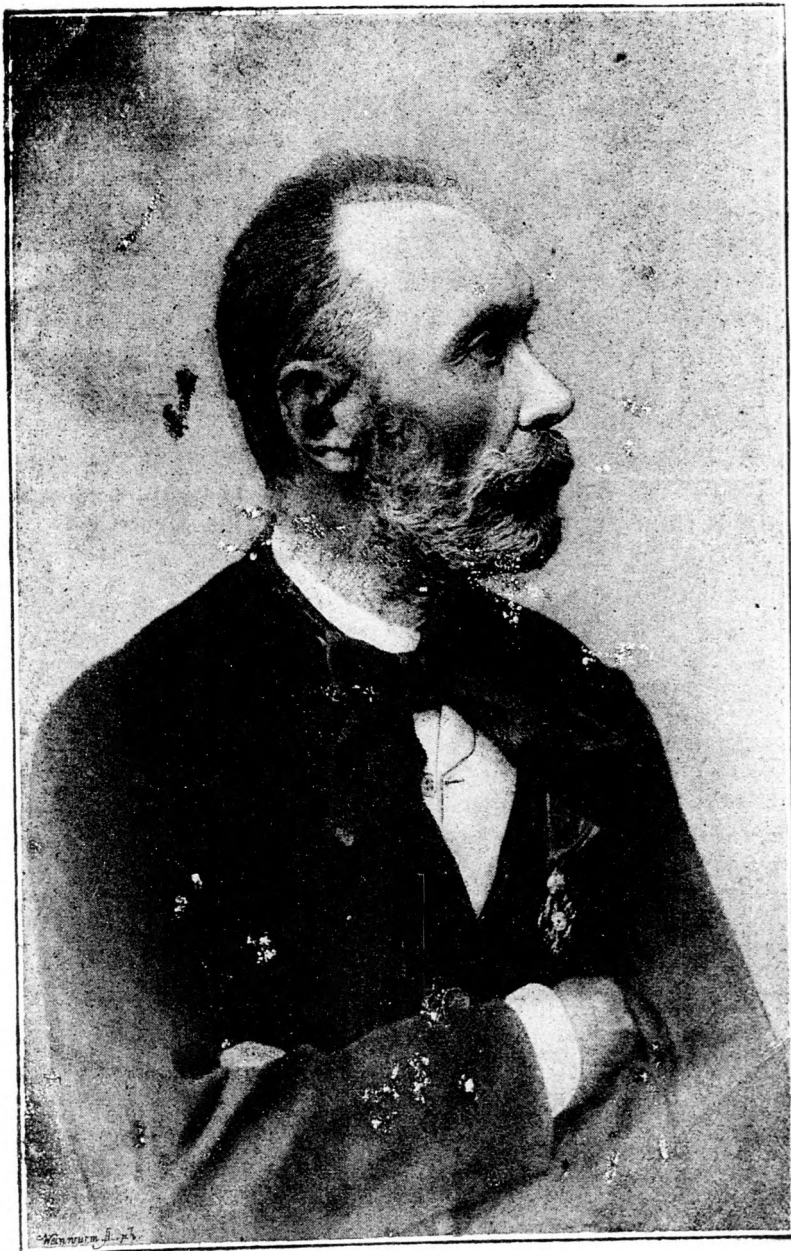
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Lauka Gusztáv író †.

(1818—1902.)

Egy öreg írónkkal ismét kevesebb. Érezzük a veszteséget, mert tudjuk, hogy ki volt Lauka Gusztáv: három évtizeden keresztül egyik vezéralakja az irodalomnak. Lauka termékeny író volt, irt verseket, regényt, novellát, szerkesztett lapot, komolyat, élelappot és emléke sokáig fog élni közöttünk. Ő volt, akit negyven esztendő óta *Gusztai* bácsinak nevezett mindenki, egész mostanáig, míg örökre be nem hunyta a szeméit. Maga volt a fiatalság és pompás humorát bámulták. Most 84 éves volt, de egész az utolsó időig irt, irogatott egyik-másik szép-irodalmi lapba. Egy évvel ezelőtt újból megnősült, feleségül vette gazdaszszonyát, aki hűségesen ápolta esztendőkön keresztül. A nagy idők egyik legérdemesebb tanuja volt, akit az elmúlt nemzedék méltányolt is. A forradalom után

Lauka hivatalnokoskodott, több évig lakott Nagyváradon. A veterán író esztendőik óta Nagybeeskereken élt és ott is halt meg.

Lauka Gusztáv, humorisztikus író és költő született Vitkán (Szatmár) 1818. július 20-án. Elemi és középiskoláit Kasán, Nagy-Károlyban és Szatmárt, a böleületet és jogot Pesten végezte. Volt gazdasági író, majd Pesten író lett. Az szabadságharc alatt a honvédelmi bizottmány jegyzője volt. Azután bujdosó, de ismét visszatért hazájába. Több vármegyében hivatalnokoskodott, míg végre 84 éves korában mult héten meghalt Nagybeeskereken. Az irodalmi viszonyok anyagi oldalához érdekes adalék, hogy Lauka 1839—1895-ben mialatt ingyen soha nem dolgozott, munkadíjban 89.000 frtot kapott.

Tanév elején.

Végére járunk a szünidőnek; mindössze még egy hét, vagy még annyi sem s az iskolapadok megtelnek újra a tudnivágyó ifjúsággal.

Éppen nem lehet közönbös ránk nézve, hogy mit s miként tanul, nevelődik a nemzet ifjúsága, melyre majd bizódik a nemzet jövő sorsa. Éppen ebből a szempontból fogva fel a dolgot, sajnálattal kell néznünk azt a törekvést, a melyet a pályaválasztásnál a fiatalság elárul.

Csak úgy tódul a tanulócsereg azokra a pályákra, amelyek a diplomát, az okleveleket osztogatják. Annyi az ügyvéd, az orvos, a mérnök minálunk, hogy se szeri, se száma, úgy hogy Európa egy állama sem nevel annyit, mint mi. Hát hiszen nagy értelmi ereje van édes hazánknak a tudományosan képzett fiaiban, de ebből éppen nem következik az, hogy ezt a számot szaporítsuk minden ok nélkül.

Míg ellenben azokra a pályákra, amelyeken a biztos megélhetés és jövő szintén biztosítva van a fiatal ember számára: így az ipari és kereskedői pályákra nem igen törekszik az ifjúság. Látjuk, hogy nagy iparvállalatainknak sokszor külföldről kell hozniok műszaki erőt, mert idehaza nem kapnak. Pedig ezt a foglalkozást épügy megtanulhatja a magyar ifju, mint a német vagy bármely más nemzetbeli.

A leghatalmasabb államok még politikájukat is úgy rendezik, hogy az ipari, mezőgazdasági alapok erősbuljenek s a jövő nagy küzdelmekben az az ország lesz a győztes, melynek fejlett ipara és mezőgazdasága van.

Péternek mondjuk ezeket, de Pál is megértheti. A tanuló fiatalságra úgy kell a szülőknek hatni, hogy menjenek, képezzék magukat ezen pályákra. Az okos szülő így tanév elején számot vet azzal, hogy gyermekét mely iskolába adja, mely pályára képezze ki; itt elhatározó befolyást kell tulajdonítani arra, hogy a gyermeknek mire van hajlama, de tekinteni kell a szülőnek azt is, hogy a zsenge gyermekben fölébredt vágy az egyik vagy másik foglalkozási ág után nem e beteges törekvés. A pályatévesztett embernél nincsen szerencsétlenebb halandó a világon. És itt van szerepe, kötelessége a tanítónak is. Hasson oda, hogy a zsenge szivekbe ne plántálódják be beteges vagy elérhetetlen törekvés. Nyissa ki a szemét a tanulóknak, magyarázza meg neki a költőnek nagy mondását:

— Minden pálya dicső hazádra, belőled derül fény!...

Iskoláink legfőbb és legszebb feladata, hogy adjanak igazi nemzeti nevelést az ifjúságnak.

Nemzeti nevelés hijján eltörpül ez a nemzet, alapjai meginognak. H. A.

Kossuth és Apponyi.

Mikor 1848-ban, a szabadságot szülő esztendőben, a veszélyben lévő alkotmány védelmére Kossuth Lajos lángszavára megszavazta az országgyűlés a háromszázezer honvédet, Kossuth könynyezve kiáltá:

— Leborulok a nemzet nagysága előtt!

Mikor most ünnepeljük majdan születésének százéves fordulóját, azt a százéves fordulót, mikor a magyar szabadság ragyogó csillaga feltündöklött a magyarok Istenének égboltozatán, akkor az az egész nemzet odazarándokol Kossuth Lajosnak sirjához, emlékezetéhez s azt zokogja:

— Leborulunk a te örök nagyságod előtt!

Igen, a kegyelet ünnepén ott lesz az egész osztatlan magyar nemzet. Ott lesznek a fő- és nemes urak, akik jogukat Kossuth szavára osztották meg az eddig jogokat nem élvező néppel. Ott lesznek a felszabadított jobbágyok százezreinek milliökká szaporodott unokái. És ott lesz a magyar nemzet képvisellete, a képviselőház Igenis ott lesz, még pedig gróf Apponyi Albert képviselőházi elnök vezetése alatt. Annak az Apponyinak a vezetése alatt, aki mindenkor a nemzet jogaiért küzdött s akit most mégis lelkiismeretlenül meggyanusítottak, hogy ki akar bujni a nemzeti kegyelet ez ünneplése alól. Nem! Apponyi Albert, aki egyik leglángolóbb lelkű fia hazájának, ezt meg nem cselekszi. Nem, hanem kezébe véve a nemzeti kegyelet zászlóját, hirdeti mindenkinek, hogy Kossuth Lajos születésének századik évfordulója nem pártpolitikai ünnep. Nemzeti ünnep. Az egész nemzeté. A főuré és paraszté egyaránt. Mert mikor Kossuth Lajos, ez a fényt sugárzó üstökös; megszületett a monoki kis udvarházban, akkor borult a nemzet fölé a törvény előtti egyenlőség, az alkotmányos szabadság csillagos égboltozata.

Leng, lobog a kegyeletnek az a lobogója, melyet a most élő Magyarország egyik legnemesebb vezére, gróf Apponyi Albert tart erős karjaiban magasra. És mi magyarok tömörülünk e lobogó alá. Tömörülünk párt és felekezeti különbség nélkül. Tömörülünk, mert hiszen mi olvasni tudjuk, hogy mi van erre a nemzeti szent zászlóra felírva. Az, hogy Árpád véren szerezte meg e hazát, Szent István kereszténynyé tette s megerősíté a nemzeti alkotmány sziklaival, melyről visszapattant ezer éven át a gyilok, az ágyugolyó. Kossuth Lajos lángszavával pedig felébresztette ezt a nemzetet, melynek karjairól levette a jobbágyság rabbilinéseit. Mert rab volt a magyar, akinek Megváltóra vala szüksége. És a Megváltó, aki ezelőtt száz évvel megszületett: Kossuth Lajos.

Megszületett. Testét eltemették, de lelke él, ott ragyog fölöttünk s másvilágról is elküldi hozzánk az üzenetét. Elküldi a napsugárban, a harmatcsepp-

ben, a szellő zugásában, tenger morajlásban s a mennyek kárpitjának dördülésében: »Ha még egyszer azt üzeni, Mindnyájunknak el kell menni, Eljén a haza!«

Mezőgazdasági országos kiállítás Pozsonyban.

Még csak az utolsó kapavágás és az óriási méretű kiállítás készen van; elsején már bemutatja az igazgatóság a sajtó képviselőinek is.

Az alábbi tudnivalókat közölhetjük újabban a kiállításról:

Falusi olvasókörök és gazdakörök a pozsonyi gazdasági kongresszuson.

A pozsonyi mezőgazdasági országos kiállítással kapcsolatban több fontos és időszerű kérdéssel foglalkozó nagyszabású gazdasági kongresszust rendez Pozsonyban szeptember hó 1-ső felében a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége és a Magyar Gazdaszövetség. Ezen országos kongresszus tárgyai között a kivándorlás, a gabonaértékesítő szövetkezetek s a fedezetlen határidőüzlet mellett a legfontosabb a kisközségek és földmivelők szervezkedése, érdekeik előmozdítása, gazdasági ismereteik fejlesztése s anyagi helyzetük javítása. Miután a falusi olvasókörök, gazdakörök és más egyletek ezen célok elérése miatt alakultak, a Magyar Gazdaszövetség ez uton szólítja föl őket a pozsonyi kongresszuson, illetve a kisközségek és földmivelők helyzetének javítására irányuló munkálatokban való részvételre. A falusi olvasó- és gazdakörök mindaddig nem lesznek képesek nagyobb arányú tevékenység kifejtésére, míg egyöntetű működést nem folytatnak s amíg nem egyesítik erőiket ezen legfontosabb kérdések megoldása érdekében, melyek a kisközségek és földmivelők helyzete javulásának tulajdonképeni forrásait képezik. Kívánatos tehát, hogy azon falusi olvasókörök, egyesületek és szövetkezetek, melyek tagjai nagyrészt földmivelők, továbbá a gazdakörök, elfogadják a Magyar Gazdaszövetség által feléjük nyújtott segítő kezdet s tömörüljenek mindannyian a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe, mint a kisközségek és földmivelők érdekeit gondozó országos központba. A Magyar Gazdaszövetség kötelékébe való felvétel és a pozsonyi gazdasági kongresszuson való részvétel végett jelentkezni lehet augusztus hó 15-ig a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10. sz.) A falusi olvasókörök, egyletek, gazdakörök és szövetkezetek felvételnek a Magyar Gazdaszövetség tagjai közé, anélkül, hogy jelenlegi szervezetüket megváltoztatni volnának kénytelenek. A Magyar Gazdaszövetség csakis a hazafias szellemben s a föld munkásainak érdekében való céltudatos működést óhajtja. A pozsonyi kongresszusra való utazás vasuti, elszállásolási és ellátási kedvezményekkel lesz megkönnyítve.

Vasuti kedvezmények a pozsonyi kiállítás alkalmából.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállítás alkalmából a következő menetdíjkedvezményeket engedélyezte a kiállítás tartamára:

1. A kiállítás tartama alatt Pozsonyban tartandó kongresszusok és egyesületi közgyűlések tagjai a távolsági forgalmi viszonylatokban a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Pozsonyig és vissza úgy személy-, mint gyorsvonatokon az I. és II. kocsiosztályban a használt vonatnemnek megfelelő, közvetlen alsóbb osztályú rendes áru egész jeggyel, a III. osztályban pedig II. oszt. féljeggyel utazhatnak.

A Budapesten átvézető utazásoknál a kedvezményes menetdíjak a kiindulási állomástól a budapesti metszőpontig és innen Pozsonyig és viszont külön-külön számítandók. A miniszter utasította egyszersmind a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságait, valamint a helyi érdekű vasutakat hívja fel, hogy saját vonalaikon hasonló kedvezményeket engedélyezzenek.

Csoportos látogatók vasuti utazási kedvezménye.

A kereskedelemügyi miniszter a pozsonyi kiállítást látogató, legalább tíz tagból álló csoportos kirándulók részére a MÁV. és illetve az államvasutak kezelése alatt álló vasutak bármely állomásáról Pozsonyba és vissza III-ad osztályú féláru menetjegy-kedvezményt engedélyezett. A kedvezmény az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vagy bármely más gazdasági egylet által e célra kiállítandó igazolvány mellett vehető igénybe.

E kedvezmény megadása nagyban elősegíti kisközségeinknek Pozsonyba utazását és a tanulságos nagyszabású kiállítás megtekintését és hisszük is, hogy a kedvezményt számosan igénybe fogják venni.

A megyei gazdasági egyesületeket ez uton hívjuk fel arra, hogy e kedvezményről a megyéjük területén lakó kisközségeket alkalmas módon tudósítani sziveskedjenek.

A kiállítás rendezőségének tisztelgése.

A kiállítás rendezősége folyó hó 20-án Szent-István napján, tisztelgett gróf Pálffy Istvánnál, a kiállítás egyik diszelnökénél nevenapja alkalmával a nemes gróf vörös-kövári kastélyában.

A társaság Bazinból remek vadregényes vidéken másfél óráig utazva, elérkezett a vidéket uraló óriási várkastélyba, Vörös-Kövára. A tisztelgőket Rubinek Gyula orsz. képviselő vezette. A nemes főúr a várkastély följáratánál fiai, Ödön és Béla

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

**VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,
VII., Rottenbiller-utca 33. sz.**

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBORHEREMAGOT**, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönnyt, szöszös bükkönnyt, (*Vicia villosa*), továbbá raffiahánesot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repeczét.

grófok kíséretében fogadta szívesen látott vendégeül a kiállítás rendezőségét. A rendezőség tiszteletére dus lakoma volt, melyen az első pohárköszöntőt Rubinek Gyula mondotta gr. Pálffy Istvánra, kiemelve a magasztos lelkű főurnak a közgazdasági élet terén szerzett érdemeit, melynek koronája a pozsonyi mezőgazdasági kiállítás lesz. A diszelnök a kiállítás eddigi munkálatairól, megnyitásáról és a kongresszusok ügyeiről teljesen tájékoztatta magát és megköszönte a rendezőségnek megemlékezését.

A magyar főherceg.

— József Ágost budapesti lakos. —

Régi óhaja megy teljesebbé a magyar nemzetnek.

Még ez év decemberében beköltözik a fényesen berendezett új királyi palotába a rég várt magyar udvartartás egy része és azzal együtt, állandó lakásra, beköltözik a királyi palotába József Ágost főherceg, József főherceg fia, aki honvédszázár őrnagyi rangban lett Budapestre kirendelve.

A nagyfontosságú esemény most már végleg befejezett tény, a királytól megjöttek az udvartartás berendezésére vonatkozó legfelsőbb rendeletek s az új palotában sietséggel dolgoznak, hogy József Ágost főherceg december elsején királyi otthonába beköltözhesék.

József Ágost főherceggel, aki illetékesen mint magyar főherceg, állandóan fogja képviselni a királyt Budapesten, még más fontos tervei vannak az uralkodónak. Négy esztendő múlva ezredessé lép elő a főherceg s közvetlenül azután a monarchia összes fontosabb katonai erősségeiben fog rövidebb szolgálatokat végezni, hogy mint teljesen kiképzett vezér átvehesse fenségese atyja: József főherceg kezéből a magyar honvédség vezetését.

Különösen ez a rendkívül fontos körülmény döntött emellett, hogy a magyar királyi várpalota állandó lakóul és a maga felséges személye képviselőjéül József Ágostot választotta ki a király.

A magyar kormány őszszel a képviselőház ülésének megkezdésekor akarja a királyi rendelkezést bejelenteni, mint első lépést a magyar királyi udvartartás véglegesítése felé.

A királyi főherceg ő felsége rendelkezése következtében az új palota krisztina-városi szárnyában fog lakni. A várépítkezésnek ez a legdiszesebb és legszebb fekvésű része, amelyhez egyenes uton az Albrecht-ut felől a Szent-György-téren át, továbbá az új hidon a Palota-uton lehet eljutni. A szárnyépület, amely a Krisztina-város felől nézve hatalmas támaszfalaival hét emeletes magas, az új palota legértékesebb része. Az épület legalsó részében a II. emeleten a pincék, fűtőhelyiségek, fölöttük a III. emeleten az udvari konyhák, a IV. emeleten a gazdasági személyzet, a fehérenemű és az ezüstenemű rak-tárak lesznek.

Ezek fölött az ötödik emeleten, amely a régi palota földszintjével van egy magasságban, lesz a főherceg lakása, amely az udvari személyzet lakásával az egész szárnyépületet elfoglalja. A főherceg lakosztálya fölött az udvarról, az első emeleten lesz a király magánlakosztályának néhány disztes terme, továbbá a koronás vendégek fogadására szánt lakosztályok, a második emeleten pedig a főudvarmes-

teri lakások és a magyar királyi udvari kincstár (a szent korona helyiségével) kapnak helyet.

József Ágost főherceg lakásának főbejárata a palota-udvarból nyílik. A főbejárat rendkívül disztes vesztibulumba vezet, amelynek imponáló része az emeleti helyiségekbe vivő lépcsőház.

Aki bort hamisít — nem lehet koresmáros.

Végre belátta a kormány, hogy a legezszerűbb és egyszerűbb eljárás az, hogy *aki egyszer bort hamisít, az ne lehessen koresmáros többé*, mivel élelmiszer hamisítók közt a legtöbb kárt okoznak a borpancsolók, mert tönkreteszik a magyar bor jó régi hírét és megbízhatóságát. A törvény, amely még akkor készült, amikor a filloxéra ismeretlen volt s amikor a bőséges szüret vidám zajától viszhangos volt minden hegyoldal, nem gondolt a borhamisítók szigorú megbüntetésére. Így érthető azután, hogy most a hamisítókat *csak kihágásért* lehet megbírságotolni, ami igen enyhe büntetés a súlyos vétekért. Érzik ennek az állapotnak tarthatatlan voltát a felsőbb hatóságok s a törvényjavaslat készítőknél most abban fő a fejük, hogy törvényt alkossanak a bor meghamisítói ellen. Addig is azonban, míg ez elkészül, a pénzügyminiszter más uton kísérel meg a büntetés szigorítását. Körrendeletet adott ki, amelyben utasítja a hatóságokat, hogy *attól a vendéglőtől, akit borhamisításon érnek, vonják meg a koresmaengedélyt s ügyeljenek arra, hogy ne adjanak engedélyt italmérésre az olyan embereknek, akik részesek a hamis bor forgalomba hozásában.*

Erre már régen szükség lett volna, de most is örömmel vesszük.

A czár élete ellen.

Utóbbi időben sokat irnak arról a lapok, hogy a czár kedélye nagyon elborult s az orosz birodalom hatalmas ura szomorú. Egy Angolországból érkezett tudósítás azt a hihetetlen hírt is tartalmazza, hogy a császár le akar mondani trónjáról.

Azt a hírt, amely a lemondásra vonatkozott, mi is csak különlegességgel említhetjük fel, de nem hiszünk benne. Ellenben, ami a czár kedélyállapotának változását illeti, abban alighanem igaz lehetett a tudósításnak. Mindig új meg új hírek érkeznek a nagybirodalomból arról, hogy mennyire átjárta a népet a forradalom szelleme s hogy a forradalmi láz hullámai mily közel érkeznek magához a trónhoz. A czár tudja azt, a mi az országban készül. Vagy legalább is tud annyit róla, hogy lelkét félelem és rettegés szállja meg. Hiába kétszerezik meg a titkos rendőrök a czári palotában. A forradalmároknak bizonyára vannak bizalmas embereik a czár környezetében is, különben érthetetlen volna,

hogy a forradalmi mozgalomnak egyes részleteit levél alakjában hogyan tudatnák a csárral.

Tudja tehát a czár, hogy élete ellen törnek és magyarán mondva, — érezi, hogy maga sem adna az életeért egy pipa dohányt. De ahol a nép még napjainkban is igában van, ott nem esoda, ha az uralkodó élete ellen törnek az elnyomottak.

Bécs = Wien.

A bécsi tanács tavaly úgy tüntetett a főváros ellen, hogy hivatalos leveleit *Budapest* helyett *Ofen-Pesth*-re ezimezte. A főváros nem volt hajlandó szó nélkül tűrni a tüntetést s utasította az iktatóhivatalt, hogy minden *Ofen-Pesth* ezimzésű levelet, fölbontatlanul küldjön vissza. Vissza is küldték a hivatalos irásokat s a bécsiek lemondtak a tüntetésről és megtanulták, hogy a magyar fővárosnak *Budapest* a neve. A minap a bécsi tanács egy ügygyel kapcsolatban azt írta a budapesti tanácsnak, hogy *Bécs* nevű várost nem ismer. Ha *Budapest* megköveteli, hogy a bécsiek *Budapestet* és ne *Ofen-Pesthet* irjanak, akkor ők is jogosan megkövetelhetik s meg is követelik, hogy a budapesti tanács respektálja az ő városuk nevét s hivatalos írásait ne *Bécsbe*, hanem *Wienbe* ezimezze. A tanács múlt heti egyik ülésen tárgyalta a bécsi átiratot s kimondotta, hogy *a bécsieknek igazuk van*. Utasította a tanács az összes hivatalokat, hogy a hivatalos átiratokat ezután *Wienbe* ezimezzék.

Ami igaz: igaz. Mi ezerszerte szivesebben irunk *Wient*, mert ezáltal is egy lépéssel távolabb esünk a német sógorék fővárosától. Megköveteljük, hogy székes-fővárosunkat *Budapest*-nek, minket pedig magyaroknak ismerjenek, de nekik is megadjuk a tisztességet. Fővárosukat *Wien*-nek ezimezzük, róluk pedig — hej de régen tudjuk, — hogy németek!

*Bő áldás van, jó a termés,
Legyen vigság és nevetés!*

*Busult eleget a magyar
Végre kacagni is akar!*

•Göbéságok• kacagató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „*Független Ujság*“ előfizetői kedvezményes árban: 2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért rendelhetik meg az írónál. Legezészerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek ezimre.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

1400 hitelszövetkezet.

Alig egy éve, hogy hirt adtunk arról, hogy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet kötelékébe 1000 szövetkezet tartozik. Ez az első ezer volt a szövetkezeti életben az első mérföldmutató, inntül kezdve rohamos léptekkel kellett előre menni a szövetkezés ügyének.

Nem is csalódtunk. Alig egy év alatt 400 új szövetkezet alakult ismét. Nem lesz érdektelen talán kutatni ennek a fejlődésnek az okát. Az első ok tagadhatatlanul az, hogy a szövetkezetek által ellensúlyozott uzsora igazán behálózta az országot. Nincs hely, ahol a nép rá ne szorult volna a mentésre.

A másik okot pedig abban kell keresnünk, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet vezetése igazán mintaszerű. Lehetetlen, hogy egy intézmény oly hatalmas fejlődésnek indult volna, ha annak vezetőiből hiányzik az igaz ügy tudata, a vezetésre hivatott képesség és a kellő erély. A tenni akarásra.

Az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet élén álló vezetők, elől *Seidl* Ambrus min. tanácsossal egytől-egyig a közélet kiváló szerepet vivő egyénei, akik tudják, hogy mit tesznek — s tudják azt is, hogyan kell tenniök.

Ha már most nézzük azt, hogy az 1400 szövetkezet milyen fajta, azt látjuk, hogy köztük a legtöbb a földmives kisgazdák érdekében alakult hitelszövetkezet — ezután jönnek az iparos szövetkezetek, a melyek a kisiparosság talpra állításán fáradoznak s végül tartozik a központ kötelékébe néhány fogyasztási áruaktár, a melyek azután vidékeken pusztítják az áruuzsorát.

Egy valaki a legutóbbi szövetkezeti kongresszusokon a szövetkezetek munkáját második honfoglalásnak nevezte. Méltán, mert a jelek azt mutatják, hogy a szövetkezetek másodsor szerzik meg a magyarnak a könnyelműen elpazarolt ősi földet. Amde amint hajdan minden ember katona volt, — úgy álljon ebben a honmentő munkában most is mindenki lobogó alá. Szövetkezzünk, tömörüljünk!

Tenyészállatvásár szövetkezeti alapon. A stájerországi mezőgazdasági szövetkezetek köteléke elhatározta, hogy ügykörébe felveszi a tenyészállatvásárok szövetkezeti alapon való berendezését is. Egyetértésben az állattenyésztési szövetkezetekkel első sorban Admonsban, Judenburgban s Knitschfelden rendeznek tenyészállatvásárt muravidéki táj-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

aratási és cséplési árjegyzéke

megjelent és kívánatra bárkinek azonnal megküldetik

fajtaból. E vásárokra csakis a szövetkezetek tagjai hajthatnak fel.

A szövetkezeti szellem. A mai önző korban, a mikor az emberek lehetőleg óvakodnak az önzetlen áldozatok hozásától, valóban jól esik a svájci «Genossenschaftler» ez. szövetkezeti közlöny hírét olvasnunk, mely szerint Niederglatt község lakói két betegen fekvő társuknak szénatermését együttesen lekaszálták és betakarították.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A gyermekrontók. A gyermekrontás vádja alatt álló Horváth Lajosné, Horváth Mari és Fábrián Ferencnére a vizsgálóbíró elrendelte volt az előzetes letartóztatást. A budapesti kir. törvényszék vádtanácsa helybenhagyta a vizsgálati fogságot elrendelő végzést, mi ellen a terhelték a kir. táblához fölfolyamodással éltek. A tábla szüneti tanácsa a felfolyamodást elutasította. Így tehát a terhelték az ügy letárgyalásáig vizsgálati fogságban maradnak.

Katonai kegyetlenség Drezdában. Nemesak nálunk esik meg a katonaság altisztjeinek kegyetlenkedése. A drezdai haditörvényszék a minap egy bestiális embert vont felelősségre, a katonaságnál elkövetett kegyetlenségéért. A 103. gyalogezred egyik altisztjének, Hoffmannak nem tetszett egy Wosky nevű rekruta, aki jóindulatu fiu ugyan, de kissé korlátolt elméjű. Egy este, — bár szigorúan tiltva van — Hoffmann a takarodó után is fegyverforgatási gyakorlatot parancsolt, Woskynak. Előbb azonban felöltöztette, a köpenyt, keztyűt és csákót is ráadatta, a fülvédőt lehuzatta a fülére s teljes felszereléssel a légfűtő kályha mellé állította. Aztán nagyon befűtetett, a rekruta mindkét kezébe egy-egy puskát adott s ráparancsolt, hogy mindkét fegyvert kinyújtott karral lökje fölfelé. Ezt a gyakorlatot egymásután négyszázszor végeztette el vele s a mikor a szegény Wosky már kimerült, ökölesapással és rugással kényszerítette, hogy tovább folytassa a gyakorlatot. A század altisztjei e közben körülállták Woskyt s röhögtek a szenvedésén. Hoffmann oly kegyetlenül verte és lökdöste Woskyt, hogy e közben a maga karja is kificizamodott. Hoffmann, aki hasonló vétség miatt már többször volt büntetve, a haditörvényszék mindössze csak két havi és három heti fogságra ítélte.

Elítélt templomfosztogató. Veszedelmes betörőt ítél el a pestvidéki törvényszék. Beró Ferencz faczér péklegény a mult hónap elején vakmerő módon tört be a váci püspöki székesegyházba s kirabolta a perselyeket. Létrát támasztott a templom falának s egy díszesen festett ablakot beverve, bemászott a templomba. Először a toronyba ment, levágta a harangkötetet s azzal verte be a kórus ajtaját. A kötelet az orgonához erősítette s úgy mászott le. Feltört valamennyi perselyt s ugyanazon az uton akart távozni, amelyen bejutott. De már virradt s nem mert a létrán lemenni. Elbujt a püspök gyóntatószékébe, hogy templomnyitás után meneküljön. Velebni János

sekrestyés azonban meglátta a létrát s rendőri segítséggel ment be a templomba. A betörőt Velebni meg is találta a gyóntatószékben, de Beró, aki nem tudta, hogy rendőrök is vannak a templomban, töltött revolvert fogott a sekrestyésre. Velebni kiáltására Kálló Antal rendőrkapitány revolvert szegezve támadt a betörőre s letartóztatta. A pestvidéki törvényszék mult héten Berót negyedfél évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

• MI UJSÁG? •

A király Pólában. Bécsből írják, hogy a király hétfőn, szeptember elsején külön udvari vonaton Pólába érkezik s a tengernagyi palotában való fogadás után a Miramár hajó fedélzetére megy. A királylyal együtt érkezik Ferencz Ferdinánd főherczeg is és Beck báró, a vezérkar feje. A király szeptember 4-ikéig marad Pólában, végignézi a hajóhadgyakorlatot, aztán különvonaton visszatér Bécsbe.

A király kegyelme. Bécsből jelentik, hogy a király megkegyelmezett Frauscher rablógyilkosnak, a kit a télen egy nyolczvanesztendős asszony ellen elkövetett gyilkosság miatt halálra ítélték.

A clevelandi Kossuth-szobor. Az az otromba és gaz mozgalom, a melyet a Clevelandban élő pánszlávok indítottak az ott felállítandó Kossuth-szobor ellen, mégis sikerre vezette a magyarok ellenségeit. Az volt a mozgalom célja, hogy megakadályozzák Kossuth Lajos szobrának a város főterén való felállítását. Erről a botrányos és a magyar érzelmet sértő dologról a következőket jelentik: A Kossuth-szobor ügyében deputáció kereste föl a clevelandi polgármestert, a ki azonban nem volt hajlandó a pánszlávok kedve szerint a magyarok ellenére eslekedni. A kijelölt téren megkezdték a ezölöpözést, megtették az első kapavágásokat. Egy távirat szomorú hírt ad az ügyről. Kohányi Tihamér, a clevelandi Szabadság szerkesztője küldte a táviratot Balás Árpádnak, az Országos Nemzeti Szövetség elnökének. Ez a távirat ezt mondja: *Pánszlávok támadása sikerült. Kossuth-szobor nem fog eredeti helyén állani.* Cleveland város tanácsa augusztus negyedikén tartott ülésén kimondotta, hogy nem engedi meg a szobornak a főterén való felállítását. Hogy most már hová állítják Kossuth szobrát, arról még nem határozott a clevelandi szobor-bizottság. Ilyen szemtelen, piszkos dolgokra képesek a magyarok honából kivándorolt nemzetiségek, u. m. tótok, ráczok, rutének, szerbek és németek.

A Szent-Gellért-szobor leleplezése. Szent Gellért napján, szeptember 24-ikén leleplezik, nagy ünnepélyességgel a király által a nemzetnek ajándékozott tíz szobor egyikét: Szent-Gellértnek, a vértanuságot

szenvedett püspöknek szobrát. Az ünnep főpontja a tervezett sorrend szerint Széll Kálmán miniszterelnök beszéde. Mindenesetre érdekes dolog, hogy Bethlen Gábor és Zrinyi Miklós szobrai sutyomba felállították és csak a harmadik királyi ajándéknál kezdik a parádét. Vajjon miért? Hiszen az első kettő is volt akkora alakja a magyar történelemnek, mint Szent-Gellért püspök. Hanem persze Szent-Gellért nem bántotta az osztrákokat, míg a másik kettő nyakas magyar legény volt.

A Wesselényi-szobor leleplezése. Wesselényi Miklós szobrát tudvalevőleg szeptember 18-án leplezik le Zilahon. A képviselőház elnöksége, miután a Ház ülésői szüneteknek, hírlapi uton hívja fel a képviselőket, hogy akik a szoborleleplezési ünnepélyen részt venni szándékoznak, azok szeptember 1-éig a képviselőházi elnöki irodában jelentsék be eme szándékukat. Ha a képviselők jelentkezni fognak, úgy az elnökség egyik tagja kíséri le az ünneplőket Zilahra.

Nagy tűz a Király-utcában. Mult hét péntekjén reggel 8 órakor a Király-utca 89. számú ház tetőzete kigyulladt és leégett. A tűzokozta kár közel 60.000 korona. A ház özvegy Orlay Sándorné tulajdonát képezi, aki jelenleg vidéken nyaral.

Zászlószentelés. A budapesti egyesült jótékony magyar asztaltársaságok központjának diszszáslóját vasárnap avatták fel az újvárosháza disztermében. Nessi Pálné urasszony volt a zászlóanya. A szózat eléneklése után a megnyitó beszédet Barta Ferenc képviselő, társelnök mondta, majd Barabás Béla beszélt, folavatván a zászlót. A Rákóczi-induló eléneklése után az egyesületi elnök átvette a zászlót. Ezután következtek a szegbeverések.

A fiatal pinczérnök alkonya. Széll Kálmán mint belügyminiszter hónapokkal ezelőtt rendeletet adott ki, hogy kávéházi kaszírnök *csakis olyan nők lehetnek, akik legalább negyvenévesek.* Ezt a rendeletet még nem hajtották végre. Most azonban a belügyminiszter újabb rendeletet adott ki, mely szerint a vidéken vendéglői-pinczérnök vagy szállodai szobaleány csakis oly nő lehet, aki negyvenedik évét betöltötte. A rendeletet, mely folyó évi szeptember 1-én lép életbe, a vidéken szigorúan végre fogják hajtani.

Almában ivott mérget. Szokatlan szerencsétlenségnek lett csaknem áldozata Dunkler Antal széplaki eszmadiaségéd. Almában vizet akart inni és öntudatlanul nyult az ágya mellett levő pohár után, amelyben zsiros szóda volt és azt felhajtotta. A szerencsétlen embert, aki a belsejét teljesen összegegette, beszállították a biharmegyei közpórházba. Az orvosok remélik, hogy megmenthetik az életét.

A német trónörökös Magyarországon. A király meghívására a német trónörökös tudvalevőleg részt fog venni Nyugat-Magyarországban tartandó hadgyakorlaton. A német trónörökös szeptember 10-én, délután 4 órakor érkezik Szászvárra. A király, aki egy fél órával előbb érkezik oda, a pályaudvaron fogja várni a trónörökösöt és szállására kíséri. Szeptember 16-án a német trónörökös ismét visszautazik Berlinbe.

Bányarobbanás. A karvini Gábor-bánya légaknájában bányalégrobbanás történt. Hat ott dolgozó kőműves közül négyet súlyos sebekkel borítva hozták fel, kettőnek pedig nyoma veszett. Az aknaépület bedőlt. A robbanás romba döntötte a légakna gép-

házát. A szellőztető és a bányák sértetlenek maradtak. Két munkást megölt a robbanás, három súlyosan megsebesült. Három munkás a romok alatt van. A kár meghaladja a 100.000 koronát.

Pórujáró osztrák ügynök. Pécsről írja tudósítónk: A pécsi rendőrség, mely állandóan éber figyelemmel kíséri az utazó ügynökök működését, minap kinyomozta, hogy a bécsi Salcher női divatezég utazója. Wetzl Géza a városban időzik és magánosoknál, meghívás nélkül megrendeléseket gyűjt. Wetzl éppen a *«Mi asszonyunk»* zárdában kínálta a portékáját, a mikor tetten érték. A rendőrkapitány Wetzelt kétszáz korona pénzbírságra ítélte és lefoglalta három nagy ládából álló mintagyűjteményét, melyet csak ezer korona óvadék ellenében adott ki. Ezt az erélyes föllépést országsszerte gyakorolni kellene.

Tudósok a vadak fogságában. Két bázeli tudós, a kik tudományos kutatások céljából Celebes-szigetére, Indiába utaztak, kellemetlen sors jutott osztályrészül. Julius elején a Celebesi kormányzó kíséretében Dongolóba hajóztak. Tervük az volt, hogy északnyugatról a polosi öblön keresztül Polopó felé hatolnak be Celebes belsejébe, a hova még európai nem tette be a lábát. A sziget belsejének egy kis királyságában azonban a két tudóst a benszülöttek elfogták. A németalföldi India kormányzósága két hajón egy század katonaságot küldött a két svájci tudós kiszabadítására.

Farkas-csorda. Sztáray Sándor gróf, orsz. képviselő, e hó 18-án a jószi erdőben vadászott, a mikor is 15 főnyi farkas-esapattal találkozott. Kettőt leterített, egyet megsebesített, a többi pedig éktelen üvöltéssel elinalt.

Bolgár katonatisztek verekedése. Szófia egyik nagy forgalmu főutezóján több előkelő bolgár tiszt össze-verekeedett. Mirkov Arza gyalogos kapitány és Szevermics Kuzmán tüzérfőhadnagy az eset hősei, akik egy színésznő miatt kaptak össze. A verekedés azzal végződött, hogy a tüzérfőhadnagy kardot rántott és leterítette vele ellenfelét. Azután önként jelentkezett a katonai bíróság előtt.

Dalestély Tusnádon. Az udvarhelymegyei Székely Dalostársaság a székely kongresszus alkalmából dalestélyt rendez Tusnád-fürdőn. A dalostársaság élén Cseresznyés Sándor elnök és Végler Gyula tanító-képző-intézeti zenetanár, mint karnagy állanak. A dalestély védnökségét Ugron János orsz. képviselő vállalta el.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarótva, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:
Dr. Egger, Nádor^ogyógyszertárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kedves olvasmány.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Vetés!

Ki mint vet, úgy arat, mondja a magyar közmondás, ha jól vetünk, jól aratunk; ha rosszul vetünk, rosszul aratunk.

A vetés fő kelléke az, hogy minden gazda jól elkészítse a vetni való gabonáját, illetve az tisztára legyen megrostálva, hogy abban ne legyenek tört szemek aprószemek, és semmi idegen magvak. Az idegen magvak kitisztása legkönnyebben történik a henger

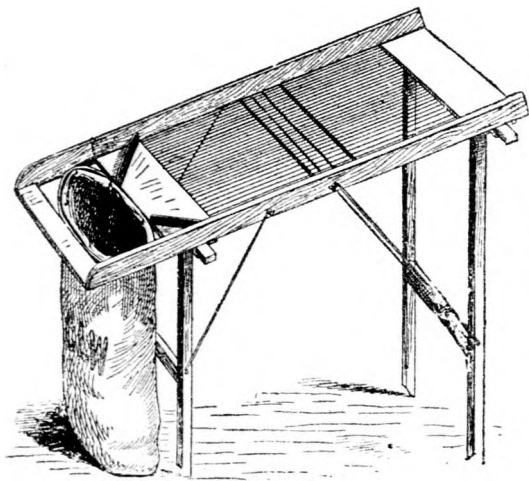
rosta, illetve trieör használata folytán, ha a vetőmag már teljesen megvan takarítva, még azt nem lehet elvetni, mert az még akkor sok bajt okozhat a gazdának. A vetőmagot vetés előtt meg kell páczolni, a páczolás a következőképen történik:

Vegyen a gazda annyi kék-követ, hogy minden hektoliter buzára 3 deka jusson, a kékkövet igen apróra kell összetörni és azt meleg vízben feloldva annyi vízbe öntjük, a mennyi víz 20—25 hekt. megpáczolásához szükséges, ha a buza nagyszemű, úgy kevesebb vízre van szükség, ha a vetni való buza apróbb szemű, úgy több vízre van szükség, de átlagban számíthatunk midőn 1 hekt. buzára 12—15 lit. vizet.

A páczolásra szánt buza a kékköves vízbe

Kirándulás a zöldbé.

Burgonyatisztító.

öntetik és 24 órán át ázni hagyjuk, azután a vetni való buzáról a megmaradt vizet leszűrjük a megpáczolt buzát pedig megszáritjuk annyira, hogy az már kezd magától folyni ekkor a buza géppel elvethető.

Van még a páczolásnak egy sokkal egyszerűbb és olcsóbb eljárása is a mi szintén jó eredménnyel szokott járni. Ezen eljárás a következő: A vetni való buzából, a mit páczolni akarunk, kiméretünk 10 hekt. és azt a már kékkövel elkészített vízzel megöntözzük és lapáttal forgatjuk. Az öntözés és forgatás annyiszor ismétlődik még a vetnivaló buza minden egyes szeme egészen megnedvesedik, ha a buzaszemek mind nedvesek, akkor a buza kupalaku garadába összehányatik és 8—10 órán át úgy hagyatik, azután pedig megszáritás végett szét lesz teregetve, egy napi száradás után biztosan lehet a buzát vetni.

A burgonya tisztítása.

Közismert dolog, hogy mikor a burgonya a vásárra kerül, igen gyakori azon eset, hogy az telve van földrészececskével, ami az értéket határozottan kevesbiti.

Ez rendszerint onnan veszi eredetét, hogy mikor a pinczéből előkerül a burgonya és főleg akkor, ha a kedvezőtlen időjárás következtében nem lehetett teljesen megtisztítani, gyorsan összeszedik azt kosarakban és úgy juttatják a zsákba. Ilyenkor mindig ragad valami földrész, vagy más egyéb a burburgonyára, a mit leggyakrabban az idő rövidege miatt nem lehet eltávolítani róla. Egy német gazda mostanában egy olyan szerkezetet talált ki, amelynek segítségével meglehetősen könnyíteni ezen munkát. A szerkezet maga, amint azt ábrának is bemutatja, négy lábra helyezett rából áll, amely felül vékony és eléggé éles vaslemezekkel van ellátva. A szerkezet felső vége magasabban fekszik, mint az alsó, amelynek végére a zsák van odaerősítve. A midőn tehát a burgonyát reáöntik, avagy pedig lapát segítségével

ezen vaslemezekre juttatjuk, az le fog esuszni azon, miközben megtisztul a földtől és teljesen megtisztítva kerül a zsákba.

Sertések tisztántartása.

Általánosan el van terjedve az a nézet, hogy a sertés kedvelője a szennynek, mocsoknak, hogy az szervezetére jótékonyan hat, hogy tehát a disznót tiszta helyen tartani, vagy éppen tisztítani is, egészen fölösleges.

Mi magyarok, akik nem néhány darabban, hanem többnyire nagyban tenyésztjük a sertést, annál szivesebb hisszük és valljuk a sertés tisztántartásának fölösleges voltát, mivel nehezen leküzdhető akadályt képez, ebben éppen a nagy szám; ámde saját édeünkben be kell végre látnunk e hiedelmünk és eljárásunk tarthatatlan voltát, az egészségi állapotra való káros hatását és azt, hogy az a szennyszeretet a sertésben látszólagos s a valóság tényleg az ellenkező.

Alig van állat, mely annyira föltünően élénk tárná bőre gondozásának szükségét, mint a sertés. Hiszen világosan látjuk, hogy minden kínálkozó alkalmat fölhasznál bőrének vakarására, dörzsölésére, mosására, hűtésére. A vakarást, kefélést nagy élvezettel türi, de persze tiszta víz hijján fürdik ronda pocsolyában is, meghentereg iszapban, sárban is, de ezzel tulajdonképpen bőrét gondozza, tisztítja akkép, amikép pl. a tyukféle, lóféle, mikor porban fürdik, vagy hentereg.

Nem a mocsok-kedvelés, hanem a tisztaságszeretet s illetőleg a bőrpolás szüksége táruul a viselkedésében élénk s daczára ennek, vajmi gyakori, mondhatni általános, hogy ez élet- és egészségföltételnek mi eleget egyáltalában nem teszünk, hanem ólainkat rondán tartjuk, fűrésztő helyeink, ha vannak, azok közönségesen dögleletes romlott vizüek, avagy nádvizek, pocsolyák, melyekben nem tisztul a bőr, hanem szennyeződik s melyek betegségsírakat közvetítenek az állatokba.

Általános az is, hogy disznókondáink viz fölött egyáltalában nem rendelkeznek s ez semmivel se előnyösebb az egészségre, sőt éppen ilyen körülmény között uralg legerősebben a sertések között pl. az orbáncz, sertésvész és sertéskolera.

A külföld e tekintetben szakított a régi hiedellemmel; sok államban nyáron úgy mint télen, rendszeres fürdetés divik, vakarás, kefélés üzetik az egészségi állapot nagy előnyére. Angliában télen meleg vizet bocsátnak a sertések fűdmedencéjébe s az ott fekvő állatok bőrét éles kefékkel hetenkint többször, ledörzsöltetik, nyáron naponta permetezik s óljaik tisztántartására is szigoru gondot fordítanak.

Hát az bizonyos, hogy hazánkban efféléket egy könnyen keresztül nem vihetünk; sok és vad ehhez pl. a mi mongoliczánk; de annyi már kétségtelen, hogy okkal-móddal legalább alkalmat szolgáltathatunk sertéseinknek arra, hogy vakaródzhassanak, fürd-hessenek, magukat imigy annyira a mennyire tisztán tarthassák, különösen ha tartózkodási helyüket is egyben tisztán tartjuk. S ennyit megtenni, kivált a nyári időszakban, mikor sokféle nyavalya folyton veszélyezteteti nyájainkat s hizóinkat is, bizonyára jól fölfogott érdekünk, azért talán nem fölösleges ez a rövid figyelmeztetés.

• MULATTATÓ •

Más világ az én világom.

Szegényes, kicsiny szobámban,
Magamra alig ösmerek:
A kalapom hosszukás lett...
A czipöm foltja meg — kerek...
A kabátom is elkopott!
Szomorú való — de igaz.
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Mily boldogság, ha tárczámban
Nem találok egy fillért sem
És a lányok között sincsen
Aki velem egyet-értsen!
Szívem könnyű!... Zsebem üres!
Üres... üres... és mindig az!
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Szegény vagyok, olyan szegény,
Hogy páromat nem is hiszem!
Mert a mikor felöltözöm
... Minden ingóságom viszem!...
Ingatlanom?... az már nincsen!
És ez egy igen nagy vigasz!
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Nem vágyom a gazdagságra.
Élvezze más a földi jót.
Én mindig csak azt élvezem,
A mi majd lesz — és a mi volt!
Mert a ki kincsre nem vágyik:
Gondtalanul — boldog! vig az!
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Csapásoktól félnek sokan...
Nekem nincsen mit féltetni!
Jég nem veri a határom,
Tűz részére nincsen semmi!
S úgy nevetek azon, a ki
Öröm nélkül — kincset halmaz.
... Más világ az én világom.
A képzelet világa az.

Pedig én is gazdag vagyok
Főleg ha vaczog a fogam,
S jégvirágokkal diszített
Ablakom bámulják sokan,

És bent tündér mesét írva,
Tollam csak aranyból falaz.
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Hogy másnak is van világa?!...
Látom. Hiszen vak nem vagyok!
Akkor mosolyognak mikor
Szemükben fájó könny ragyog.
Ajkuk nevet, szemük könnyez!...
S mindebből semmisenem igaz!!
... Más világ az én világom:
A képzelet világa az.

Ha könnyezem? — vagyon miért!
— Szegénynek terhes az élet! —
Ha nevetek? — szivből teszem,
S a lelkem ekkor föléled!
A költő magasba szárnyal,
S földön marad a szenny... a gaz!
... Ott fent van az én világom:
A képzelet világa az.

Péterfy Tamás.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (33)

Szabados nem szóllott többet, hanem bucsuzott és távozott a betegtől.

— Elhagysz? — kérdezte panaszosan a beteg...
— Visszatérek nemsokára... vele!... — biztatta a beteget, — vagy ha nem jönne el, akkor üzenetet hozok róla...

Aztán lábujhegyen, esendesen távozott a kórház szobájából. Kivül az ajtónál az öreg Inceze várta.

— Öreg!
— Parancsolsz bajtárs?...
— Itt egy bolond angol haldoklik. Sebet kapott és azt akarja látni halála előtt, akiért kapta.

— Csak nem a grófnő?...
— De bizony az...
— No, azt nehezen látja meg, ha ánglius.
— Nem úgy van az öreg!
— Hát hogy?
— Egy ellenség, vagy egy haldokló: az kettő.
— Már az is igaz.
— Tehát beszélj Pálmával. Öltözzék fel diszruhájában és jöjjen el ehhez a haldoklóhoz.

— Csak nem tervez valamit az a?...
— Beteg, halálos beteg szegény...
— Mégsem lehet hinni neki! — vágta reá az öreg Inceze, aki félhalva sem hitt az ángliusnak.

— De nekem csak hiszel?
— Már hogyné?...
— No, akkor teljesítsd, amire kérlek. Pálma öltözzön fel aztán én intek neked az ajtóba. Mikor mind a két kezemet fölemelem, akkor beléphet. Azt a szép ruhát vegye magára, melyben a vörös zászló kapitánya volt...

— Értem, értem!...
— En addig a beteggel beszéllek. Hanem ne

késsen, mert rövid az angol élete fonala. Aztán a menyországnál közelebb nem találkozhatik vele.

— Jó-jó. Meglesz, ha meglesz.

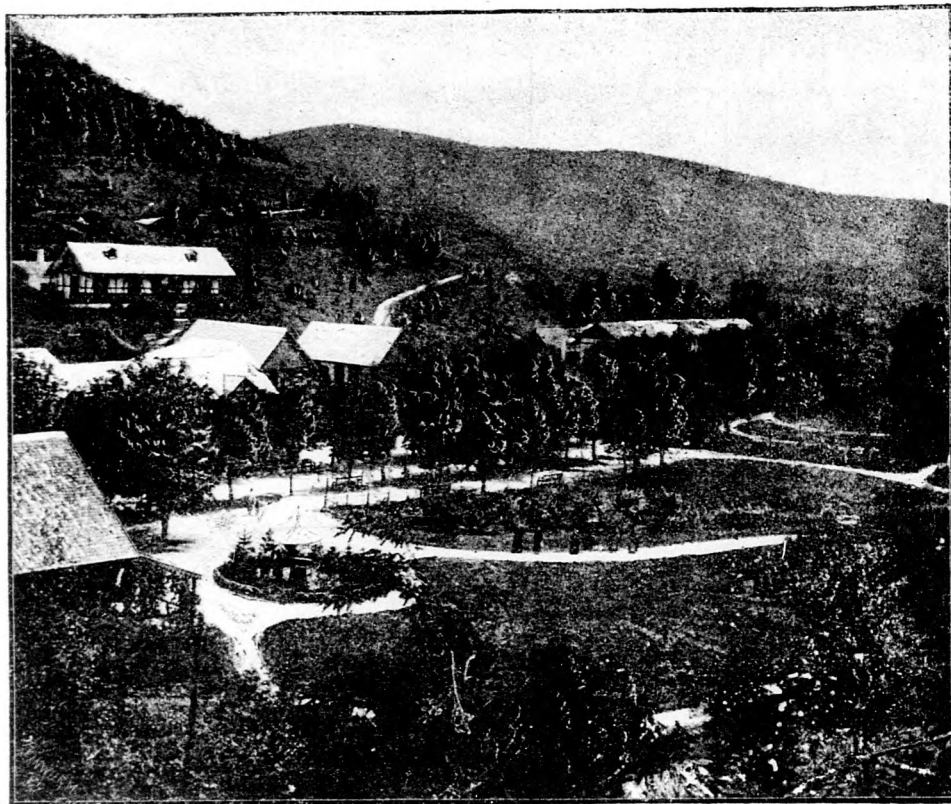
— Hogy értsem? — kérdezte Szabados, aki már ismerte az öreget.

— Ugy, hogy rajtam nem mulik...

— Ezen megnyugszom. Mond meg Pálmának, hogy egy haldoklóról van szó, aki őt imádja. Tegye meg érettem, mert már megígértem neki.

Szabados újra visszament a nagybeteg angol tiszt-hez. Rosszul nézett ki. Látszott, hogy kevés van hátra nála abból, amit életnek neveznek...

— Vissza jöttem! — szólt az ágyához ülve...

Füredi tájkép.

— Láttad őt?...

Szabados tagadólag rázta fejét...

— Nem beszélhettél vele?...

— Talán?...

— Tehát van remény?...

— Meglehet, de más a kérdés barátom.

— Mi?...

— Az, hogy te gyöngö vagy! — és ezt azért mondotta Szabados, mert esodálatosképpen Pálma grófnő éppen vörös zászló kapitányi ruhájában ment el a kórház ajtója előtt. Meglátta azt is, hogy ott megállottak Inczével. Az öreg az ajtó mellé állott, hogy láthassa őt a beteggel beszélő Szabados, de azt is látta, hogy Pálma árnyéka az ajtó előtt a földre vetődött. Tehát ott vár...

— Én vagyok gyöngö? Nem! — kezdte a beteg és látszott rajta az öröklődés, — ha őt látom, akkor erős vagyok, talán örökre élek... de sohasem fogom látni, — tette utána csendesen.

Szabados intett, hogy közeledhetik Pálma. De kezeivel, amint föltartotta lassu, csendes közeledést intett. Incze értette és elmondotta a szép egyenruhás angyalnak.

Szabados még közelebb huzódott a beteghez. Nehogy már az ajtóban meglássa azt, akiért a földön akart maradni. Tudta, látta, hogy kevés az élet benne. A szerelemfáltás nem gyötörte ettől az angol sebesülttől. Hanem azt akarta, hogy édes legyen a találkozás. A beteg elé hajolva beszélt hozzá.

— Gondold Patron Henrik, hogy én egy sötét felhő vagyok most előtted, mely eltakarja a reád mosolygó napot. Eltakarja őt, akit látni gyönyör, boldogság...

— Gondolom... érzem... — suttogta a beteg.

Szabados tovább beszélt és félre huzódott lassan, csendesen, tudva, hogy mögötte áll Arkossy Pálma, a vörös zászló dicső kapitánya és őt az angol betegnek látni kellemes.

Csak nézte-nézte a gyöngö beteg. Majd az ajkai is rebegni kezdtek. Előbb hangtalan, majd suttogva ejtette ki.

... Ó az!... ó az!...

A gyönyör több másodpercig tartott. A beteg előtt állott Arkossy Pálma, ragyogó vezéri ruhában, kibontott hosszú hajával, de szóltanul, mintha kőből volna.

— Csak mozdulatlan festmény... Csak képzelet, esalóka állom játszik velem, — panasolta a beteg.

Erre Pálma grófnő megszólalt.

— Előre! Előre! — esengett ajkain a szép magyar szó.

— Ó él! — suttogta a beteg. Éppen ezt kiáltotta, mikor reá tekintettem, mikor nézésében elmerültem, amikor az első sebet kaptam.

Aztán intett kezeivel, úgy a miként birta, hogy csupán az ujjá mozdult, a karját nem tudta emelni, hogy közelebb hívja. Hanem a csaták angyala azt is megértette. Szabados félre vonult és Pálma grófnő csengő angol szavakkal beszélt a lázas beteghez.

— Hivattál. Eljöttem...

— Kegyes vagy, — suttogá a beteg...

— Mit kívánsz?... — kérdezte a szép leány.

— Életet nem kérhetek tőled... Te a csaták angyala vagy. Utánad vérvirágok nyílnak, előtted százak-ezrek piros vére buzog... Ez a te legszebb utad, mint csaták angyalának... De engedd...

Engedd kimondani reszkető ajkaimon, hogy elbűvöltél... Nem tudom, hogy ki vagy... Nem is kérdezem... Csupán egy vágyam, egy kérdésem van... Azt óhajtom tudni, hogy gyűlölsz-e engem?...

A lázas beteg reszketve várta a feleletet. Pálma grófnő nem késett vele.

— Az angyalok senkit sem gyűlölnék. Csupán harag lehet a csaták angyalánál, de az is elmúlik...

— A harag elmúlik... — ismételte a beteg.

— Utána jön a szeretet...

— Te szeretni is tudsz?...

— Különbem nem volnék most itt!...

— Óh, mi boldog vagyok, — sóhajtott a beteg.

— Hát ha titkaim, esetleg kéréseim vannak, azt is meghallgatod jó angyal? ...

— Ha megtehetem ...

— Szeretted a kincseket ...

— Nem. De az is szükség! ...

— Minek? — kérdezte a beteg.

— Hogy jót tegyünk vele! ...

— Igazad van. Jót tenni lehet a vagyonnal.

Én nem tudok már. Végóráim közelget. De talán te? Ugye nem neheztelsz, ha újra kérek valamit tőled?

— Teljesítem, ha tudom.

— Te mindent tudsz ... Vedd átt örökségemet és tégy jót azzal. Hanem ingyen nem adom ám! egy eső az ára, mely lezárja ajkaimat, mely megédesíti a tulvilági örök életet, azt ígérd meg előbb.

Pálma Szabadosra tekintett.

— Ha megեսalsz, azt sem bánom, csak ígérd meg, — szolt a beteg biztatólag.

Szabados igent intett. Pálma igent mondott.

— Igérem ...

— Most jer közelebb, suttogá a beteg. Elmondom mindazt, amit tudnod kell, hogy millióimat átvehesd.

† Pálma grófnő közelebb vonult az angol tiszt-hez, aki alig hallhatóan beszélt. Nagyon gyöngé volt.

— Lent a tengerparton, Fokvárosban egy szép palota néz a zugó tengerre. Egy torony van a közepén, óra van a torony oldalán, melynek piros a mutatólapja. Az az én palotám ...

Megpihent a beteg. Közbe benyult a párnája alá és két kulesot vont elő.

— Ez a kules a toronylépcső bejárat kulesa. Ez a másik a toronyóra szekrényének kulesa. A toronyóra faszekrényébe két kis zsák van letéve. Hatalmas nagy viaszpecsétekkel lezárva. Abban a két zsákban gyémántjaim vannak. Azok a tied. Ime a kulesokat átadom. És csak arra kérlek, azért könyörgök hozzák szép csataangyal, hogy maradj mellettem ... Add meg a bucsuesőket ajkaimra ... aztán temetésről gondoskodj ... Én a menyországba megyek, mert tégedet láttalak ... Elj boldogul ...

A betegnek csak lázas ajkai mozogtak, de több hangot nem adott. Pálma grófnő az előbb átvett kulesokat Szabadosnak adta és megesőkolta a haldokló ajkait.

Egy sóhajítás ... aztán elnémult örökre Patron Henrik. Ajkai megegyeszer mosolyogtak, aztán megmerevedett az arc.

Szabados lefogta szemeit ...

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Kirándulás a zöldbe. Farsangon tartják a legtöbb esküvőt, mégis tavaszon és nyáron vannak az ismerkedések. Kirándulás a zöldbe! ez a fő vágya a városi embereknek, de leginkább a fiatal lányoknak és házassulandó ifjaknak. Ott a szabad természet zöldsátora alatt édes a találkozó, sebesebben dobog a szív, szóval más a kedély. Ilyen kellemes találkozást mutat be mai képünk, ahol még a találka első pillanatait töltik. Illedelmes távolról foly a csevegés, hanem remélhető, hogy a kölesönös bizalom az anyakönyvvezetőig vezet a kirándulókat.

Füredi tájkép. A vadregényes erdélyrészi fürdők között igen első rendű az előpataki. Erről a kies fekvésű fürdőhelyről már bemutattuk a főkutát és a fősétányt. Ezalkalommal egy szép parkrésztétét tünteti fel képünk, hol már nem emeletes, hanem kisebb házak vannak szétszórtan a zöld fák sátorai között.

Kedves olvasmány. Nem elég az olvasmányt csak olvasni. Azt érteni és érezni is kell. A szenvedélyes olvasó teljesen bele éli magát az író által leírt helyzetekbe. Nevet a regény nevetőivel, könnyei hullanak a szomorú részekenél, egyszóval átéli azt a nyomdafestékekkel sokszorosított költői eszmét, mely a regényben nyer kifejezést. Képünkön ábrándos leányt mutatunk be, amint a szerelmesek legeszményibb könyvét »Rómeó és Julia« világhírű szerelmi történetét olvassa. Már befejezte az olvasást. Lohunyja szemeit és úgy álmodja végig azt a gyönyörű történetet, mely régi, de mindig új marad. És ez a kedves olvasmány haláláig megmarad emlékében az olvasónak. Éppen ilyen magyar irodalmunkban a »Karthausi« Eötvös József bárótól. Aki azt a kedves olvasmányt elolvassa rendszeresen, egész életére egy igazán szép emléket szerzett.

Apróságok.

Alapos kívánság. Orvos: Aztán megtiltom önnek, hogy pipázzék, meg bort igyék!

Beteg: Már instálom alásan, a pipáról le nem tudok mondani, inkább meghalok!

Orvos: No, jól van hát, pöfékelhet egy-egy kicsit, de csakis hosszuszáru pipából. Érti?

Beteg: Hát egy kis bort szabad-e néha innom, amolyan hosszunyaku flaskóból?

Eszményiség és valóság. Emlékszel még rá Emil, a mikor azon a padon találtalak s te éppen a gombjaidon számítottad, hogy szeretlek-e, vagy nem. Az ilyesmi persze már nem jár az eszedben.

Férj: Ahhoz most már a gombok is hiányoznak a kabátomról.

Szerencsés véletlen. Óh Istenem, már azt hittem, hogy semmi beszélni valóm sem lesz az uzsonnáznál, de az utolsó órában — szerencsére — megszökött a férjem.

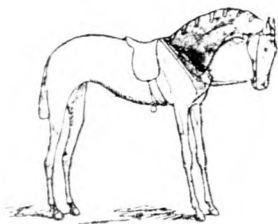
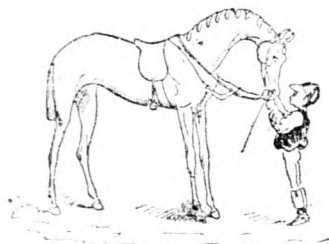
Számítás. Asszony: Akarom Dezső, hogy még egyszer Olaszországba utazzunk! Ha nem egyeznél bele a tervembe, elválok tőled s újra hozzád megyek, hogy nászutra vihess Olaszországba.

Megmagyarázta. Hadnagy: Mért nem köszönsz a menyasszonyomnak, ha az utczán találkozol vele?

Legény: Tudja hadnagy ur, az én Ruzsim nagyon féltékeny.

Az okos ló.

— Tréfás kép szöveg nélkül. —

Szótalány.

Bizonyos időnek vagyok én a neve
Három betűt találsz mindössze csak benne.
De mást is jelentek, nem egyedül csak azt.
Az égi testek közt szintén megtalálhatsz.

A megfejtéseket legezészerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. szeptember hó 7.

A „Független Ujság“ 34 számában közölt talány megfejtése
„Ősz.“

Helyesen fejtették meg: Pestality Ilonka, Horog Klárka, Császár Katicza, Köles Jánosné, Kőváry Jánosné, Forgács Jánosné, Marton György, Sánta Márton, Mészáros József, Faller András, Takács László, Czuppon Kálmán, Keresztyén Gábor, Czakov Imre.

A sorshuzásnál Sánta Márton (M.-Lápos) neve jött ki elsőnek, akinek a kifizetett jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Kis-Székely pusztulása« című regényt küldöttük meg.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árák.

Budapest, 1902. augusztus 30 án.

Babona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 14:00—16:00
K. Rozs 12:20 K-tól 14:40 K-ig. *Arpa* 11:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb
minőségű 14:00 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27 40	26 90	26 20	25 80	25 20	24 60	22 60	11 40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű
16—40 K, aprószemű 24—32 K, *tarka* 20—20 00 K, *lenese* 28—43
Jorsó héjas 28—32 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K.
baltaczim 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760
fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 34—42 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér,
260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 72—86
fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavásár. Következő árák jegyeztettek: *Hizott magyar*
ökör jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—,
alárendelt minőségű magyar *ökör* 48—52—, jobb minőségű
magyar és *tarka* *tehén* 58—66 00, magyar *tehén* középminőségű
56—60 00, alárendelt minőségű magyar és *tarka* *tehén* 46—,
58 00, szerbiai *ökör* jobb minőségű 44—68—, kivitel —,
középminőségű 34—38—, szerbiai *bika* 46—67—, szerbia
bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban
Élő borju 56—86 K.

Budapesti központi vásárarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—2 80 K, csirke 1 10—1 70
K, kappan hizott 3 00 K—7 20 K. Rucza 2 60—3 00 K. Lud sovány
4—8 K. Pulyka sovány 4 40—4 60 K.

Tojás alföldi 72—74 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea.
tojás 100 drb 4 40—4 80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 40—3 00, tejföl 64—76 fillér literen-
ként, főzővaj 56—80 K, tehénturó 16—20 fillér kg.-ként.

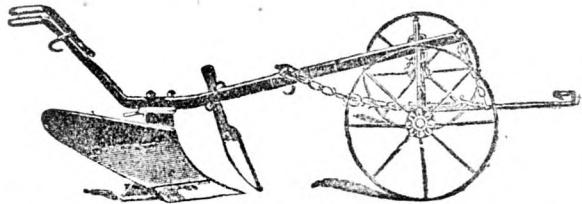
Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 16 00—17 00
drb 1 00—1 60, karalábé 1 40—2 00, vöröshagyma 100 kötés 00—40
drb 6 00 q 6 00—20 60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100
drb 1 60—2 00, fejeskáposzta 30 00—32 00—, kelkáposzta
100 drb 4 00—8 00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta
1 00—1 60, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsa 1 q 10 40—
16 60, sárga 10 40—16 80.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközözei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

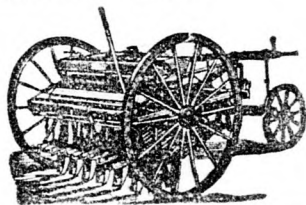
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kieserése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
Zsigmond.**

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.

Felhívjuk

**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek idei második sorozata

f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény **10.000** kor. ért. * 3-ik főnyeremény **5000** kor. ért.

és számos melléknyeremény.

Sorsjegy ára csak 50 fillér. * **HUZÁS VISSZAVONHATLANUL** 1902. szeptember 21-én.

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytőzsdeben, valamint a **GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZAGOS SZÖVETSÉGÉNEK** Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest, V., Nádor-utca 16. szám. — Dohánytőzsde és üzlettulajdonosok jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

**TEJGAZDASÁGI GÉP-
GYÁRTMÁNYAINK és
ÖSSZES TEJGAZDA-
SÁGI CZIKKEINK**

**A II. MEZŐGAZDASÁGI
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON
POZSONYBAN**
 (tolyó évi szeptember 7-étől 28-áig)
 külön pavillonunkban üzemben láthatók.
 Kérjük b. látogatását.
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
 V., KÜLSŐ-VÁCZI-UT 80. SZÁM.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölességi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulással	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.953.60 kor.
	Összesen . . . 1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografiaiilag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta

káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kítőnő minőségben szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.